

Asia: 22/010/2018

Ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädännön uudistaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Aikuislukioiden opettajat ry:n lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laeiksi ylioppilastutkinnosta ja lukiolain muuttamisesta

Aikuislukioiden opettajat ry AIO (entinen Iltakoulujen opettajien yhdistys IOY ry) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädännön uudistamisesta. Aikuislukioliitto ry:n (entinen Iltakoulujen liitto IKLO ry) jäsenenä Aikuislukioiden opettajat ry on lisäksi mukana Aikuislukioliitto ry:n antamassa lausunnossa.

Aikuislukioiden opettajat ry:n mielestä monet lakiin esitetyt, ylioppilastutkinnon suorittamista joustavoittavat muutokset ovat aikuislukioissa opiskelevien kannalta hyviä. Näitä ovat se, ettei kokelaan tarvitse ilmoittautumisvaiheessa nimetä tiettyjä kokeita pakollisiksi tai ylimääräisiksi, ja se, että kokelas voi ilmoittautua eritasoisiin kokeisiin samassa oppiaineessa. Erityisesti pidämme kannatettavana mahdollisuutta sisällyttää hylätyn tutkinnon yhteydessä suoritettut hyväksytyt kokeet aloitettavaan tutkintoon kolmen vuoden ajan. Samoin mahdollisuus sisällyttää erilliset kokeet myöhemmin suoritettavaan tutkintoon on aikuislukion opiskelijakuntaa ajatellen hyödyllinen uudistus esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, kun alun perin yhtä ainetta suorittamaan tullut opiskelija motivoituuakin suorittamaan koko tutkinnon.

Ylioppilaskokeiden uusimismahdollisuuksien lisääminen on perusteltua siitä näkökulmasta, että ylioppilastutkinnon painoarvo korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa kasvaa. AIO kuitenkin toivoo, että rajattoman uusintamahdollisuuden aiheuttama työmäärään lisääntyminen kokeiden järjestämisessä arvostelussa huomioidaan resursseissa.

Tutkinnon rakenteeseen ehdotetaan uudistusta, jossa opiskelijan jättäessä matematiikan tai toisen kotimaisen kielen kokeen pois reaalikokeita olisi suoritettava kaksi tai vaihtoehtoisesti yhden reaaliaineen kokeen ohella tulisi suorittaa vieraan kielen koe. Tässä näkyy pyrkimys kehittää tutkintoa niin, että kokelaan on mahdollista osoittaa osaamistaan monipuolisesti. AIO kuitenkin pohtii, onko tämä ratkaisu ristiriidassa sen kanssa, että yksi lukiuudistuksen tavoitteista on ollut kasvattaa lukion käyviin ja ylioppilastutkinnon suorittavien määrää. Aikuislukioissa opiskelee opiskelijoita monenlaisista taustoista, ja osalla opiskelijoista on esimerkiksi oppimisvaikeuksia tai he suorittavat opintoja muulla kuin omalla äidinkielellään. Lakiluonnoksessa esitetty uusi ylioppilastutkinnon rakenne lisää kokeen kuormittavuutta, mikä voisi osaltaan johtaa siihen, että joidenkin opiskelijoiden opinnot keskeytyvät tai he eivät pysty suorittamaan tutkintoa hyväksytysti.

Mahdollisuus suorittaa ylioppilastutkinto englanniksi herättää kahtalaisia ajatuksia. Ymmärrämme toisaalta, että tällaisesta mahdollisuudesta voisivat hyötyä esimerkiksi sellaiset vieraskieliset opiskelijat, joilla on peruskoulu suoritettuna jollakin muulla kielellä kuin suomi ja riittävä englannin kielen taito, ja jotka muuttavat Suomeen lukioikäisinä tai juuri ennen sitä, niin, että heillä ei ole ollut mahdollisuutta kartuttaa suomen kielen taitoa lukio-opinnoista ja ylioppilaskokeista selviämistä edellyttämälle tasolle. Tällaisten opiskelijoiden kohdalla mahdollisuus jatkaa saumattomasti lukio-opintoihin englanniksi voisi auttaa opiskelumotivaation ylläpitämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Toisaalta tällaistenkin opiskelijoiden olisi lakiluonnoksen mukaan suoritettava ylioppilastutkintoa varten nykyisen laajuinen suomi tai ruotsi toisena kielenä ylioppilaskoe, josta selviytyminen pelkästään englanniksi annetun opetuksen pohjalta tuntuu erittäin vaativalta tavoitteelta ilman mittavaa lisäystä suomi toisena kielenä -opetukseen ja sen resursseihin. Lisäksi pitäisi pystyä varmistamaan, että englanniksi ylioppilastutkinnon suorittavat henkilöt, joiden äidinkieli ei ole suomi tai ruotsi, saisivat jatko-opinnoissa (englanniksi tai suomeksi suoritettavissa) riittävästi suomen kielen opetusta ja kielellistä tukea, jotta heillä olisi myöhemmin täysipainoiset mahdollisuudet menestyä Suomen työmarkkinoilla ja osallistua suomalaiseen yhteiskuntaan.

Lausunnon keskeinen sisältö

AIO on tyytyväinen ylioppilastutkintoon esitettäviin, tutkinnon suorittamista joustavoittaviin uudistuksiin, kuten siihen, että ilmoittautumisvaiheessa ei tarvitse määritellä kokeita pakollisiksi tai valinnaisiksi, sekä siihen, että hylätyn tutkinnon hyväksytysti suoritettut tai erillisenä suoritettut kokeet voidaan sisällyttää aloitettavaan tutkintoon kolmen vuoden ajan. Myös uusimismahdollisuuksien lisääminen on AIO:n mielestä perusteltua, mutta rajaton uusimismahdollisuus voi vaatia lisää resursseja kokeiden järjestämiseen ja arviointiin.

Tutkinnon rakenteeseen esitetty muutos lisää tutkinnon kuormittavuutta ja tekee siitä haastavamman. Tämä saattaa joidenkin opiskelijoiden osalta johtaa opintojen tai tutkinnon keskeytymiseen.

AIO katsoo, että mahdollisuus suorittaa ylioppilastutkinto englanniksi voisi hyödyttää joitakin kokelaita. Tähän liittyy kuitenkin myös kysymys, miten Suomessa korkeakouluihin ja työelämään jatkaville, muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään käyttäville ihmisille voidaan järjestää lukiovaiheessa ja sen jälkeen sellaiset mahdollisuudet kehittää suomen tai ruotsin kielen taitoaan,

että he voivat menestyä jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä osallistua yhteiskuntaan täysipainoisesti.

Raittila Pauliina
Aikuislukioiden opettajat ry